

Svar på skriftligt spørgsmål om allvarliga problem inom barnskyddet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 838/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Marko Kilpi /saml m.fl.:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att man i skolhem och andra platser dit omhändertagna barn placeras ska kunna erbjuda sådan omsorg som stödjer uppväxten och utvecklingen hos barn och unga samt att garantera en trygg arbetsmiljö för de anställda?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I de förslag (social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2020:28) som färdigställdes i september 2020 av arbetsgruppen för reformen av krävande vård utom hemmet som tillsattes av social- och hälsovårdsministeriet siktar man på att förbättra verksamhetsförutsättningarna för barnskydd och utveckla vård utom hemmet. Syftet med arbetsgruppens förslag är att innehållet i och strukturen på barnskyddets vård utanför hemmet bättre ska tillgodose behoven hos barn i behov av krävande särskilt stöd. Dessutom färdigställs förslag av arbetsgruppen som vid social- och hälsovårdsministeriet bereder kompetens- och stödcenter för barn, unga och familjer i slutet av 2020.

I Kommunförbundets kommunenkäter om barnskyddet 2017 berättade en tredjedel av socialarbetarna som svarade på enkäten att de ofta placerat barn i vård utom hemmet på grund av att barnet inte fick den mentalvård som barnet behövde. Detta avspeglas i ordnandet av vård utom hemmet för barn i behov av krävande särskilt stöd. Arbetsgruppen för reformen av krävande vård utom hemmet föreslår att tillgången till multiprofessionella tjänster, mentalvårdstjänster för barn och unga samt tjänster inom missbrukarvård för minderåriga före och under vården utom hemmet förbättras. Arbetsgruppen föreslår även att det med lag ska föreskrivas om innehållet i, avsikten med och ordnandet av krävande vård utom hemmet, varvid det funktionellt integrerade samarbetet mellan social- och hälsovård skulle stärkas för att förbättra den krävande vården utom hemmet.

Barnskyddslagen möjliggör riktande av begränsningar mot ett barn som vårdas utom hemmet i skolhem och andra barnskyddsanstalter för att trygga barnets uppväxt och utveckling, om detta är förenligt med barnets bästa och förutsättningarna i barnskyddslagen uppfylls. Begränsningarna är begränsning av kontakter, omhändertagande av ämnen och föremål, kroppsvisitation och kroppsbesiktning, granskning av egendom och försändelser samt kvarhållande av försändelser, fasthållande, begränsning av rörelsefriheten, isolering och särskild omsorg. Arbetsgruppen för krävande vård utom hemmet har bedömt tillämpningen av dessa begränsningar i förhållande till grundlagen och tillgodoseendet av barnens rättigheter.

Den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter bör ha tillräcklig med tid och resurser för att stödja, uppfölja och övervaka genomförandet av vård utom hemmet som är enligt bed barnets behov och respekterar barnets grundläggande rättigheter samt användningen av begränsningar enligt barnskyddslagen. Arbetsgruppen föreslår i enlighet med regeringsprogrammet att en minsta personaldimensionering föreskrivs för socialt arbete inom barnskyddet. År 2022 skulle en socialarbetare inom barnskyddet få ha högst 35 barn som klienter.

För att stärka tryggheten i gemenskaper i barnskyddsanstalter krävs långsiktig utveckling av innehållet och arbetsmetoderna inom vård utom hemmet samt att personalens kompetens stärks. Detta stöds av den uppdaterade kvalitetsrekommendationen för barnskyddet som social- och hälsovårdsministeriet publicerat med Finlands Kommunförbund. Rekommendationen innehåller kvalitetskriterier för vård utom hemmet utifrån barnens rättigheter.

Enligt arbetarskyddslagen ska arbetsgivaren systematiskt identifiera de olägenheter och risker som beror på arbetet, arbetsmiljön och arbetsförhållandena samt bedöma deras betydelse för arbetstagarnas säkerhet och hälsa. Arbetsgivaren är skyldig att genom nödvändiga åtgärder sörja för arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet. Företagshälsovården stödjer arbetsplatsen till exempel vid bedömningen av riskernas betydelse för hälsan. Bland annat Arbetshälsainstitutet, ansvarsområden för arbetarskydd och Arbetarskyddscentralen utarbetar anvisningar för arbetsplatser för bedömning och hantering av risker.

Under regeringsperioden har åtgärder inletts för att säkerställa att yrkesutbildade anställda som arbetar med barn, unga och familjer orkar, mår bra och kan fortsätta i arbetet. Med åtgärdsprogrammet för god psykisk hälsa i arbetslivet stöds arbetsplatsernas och företagshälsans förmåga att hantera de risker som utgör ett hot för den mentala hälsan och mentalvårdens resurser stärks för att förebygga sjukfrånvaron och stödja fortsatt arbete. Ork i arbetet och arbetshälsan utvecklas i programmet för utveckling av arbetet och arbetshälsan (programmet ARBETE2030) som ingår i regeringsprogrammet. Ansvarsområdena för arbetarskydd vid Regionförvaltningsverket kommer att 2021 utöva tillsyn över den psykosociala belastningen hos dem som arbetar inom barnskyddet.

Helsingfors 27.11.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru